

Datum van
inontvangstneming

:

13/05/2019

Zaak C-265/19

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

29 maart 2019

Verwijzende rechter:

High Court (Ierland)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

11 januari 2019

Verzoekster/appellante:

Recorded Artists Actors Performers Ltd

Verweerders/geïntimeerden:

Phonographic Performance (Ireland) Ltd

Minister for Jobs Enterprise and Innovation

Ireland

Attorney General

De HIGH COURT

[OMISSIS]

TUSSEN

RECORDED ARTISTS ACTORS PERFORMERS LIMITED

VERZOEKSTER

EN

PHONOGRAPHIC PERFORMANCE (IRELAND) LIMITED

MINISTER FOR JOBS ENTERPRISE AND INNOVATION

IRELAND EN DE ATTORNEY GENERAL

VERWEERDERS

**VERZOEK OM EEN PREJUDICIËLE BESLISSING VAN
HET HOF VAN JUSTITIE VAN DE EUROPESE UNIE**

Begrippenlijst

„Richtlijn van 2006”	Richtlijn 2006/115/EG van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2006 betreffende het verhuurrecht, het uitleenrecht en bepaalde naburige rechten op het gebied van intellectuele eigendom
„Verdrag van Rome”	Internationaal Verdrag inzake de bescherming van uitvoerende kunstenaars, producenten van fonogrammen en omroeporganisaties
„WPPT”	Verdrag van de Wereldorganisatie voor de intellectuele eigendom inzake uitvoeringen en fonogrammen van 1996
„CRRA 2000”	Copyright and Related Rights Act 2000

1. VERWIJZENDE RECHTER

1. Dit verzoek om een prejudiciële beslissing krachtens artikel 267 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (hierna: „VWEU”) is afkomstig van de High Court of Ireland (hoogste rechter in burgerlijke en strafzaken, Ierland) (rechter Simons). [OMISSIS] [**Or. 2**]

[OMISSIS]

3. VOORWERP VAN HET HOOFDGEDING EN RELEVANTE FEITEN

5. De uitkomst van het hoofdgeding hangt af van de juiste uitlegging van richtlijn 2006/115/EG van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2006 betreffende het verhuurrecht, het uitleenrecht en bepaalde naburige rechten op het gebied van intellectuele eigendom (hierna: „richtlijn van 2006”). De verwijzende rechter wenst te vernemen of en, zo ja, in welke mate het toelaatbaar is om de richtlijn van 2006 uit te leggen onder verwijzing naar het begrip „nationale behandeling” zoals bedoeld in het Verdrag van Rome en het Verdrag van de Wereldorganisatie voor de intellectuele eigendom inzake uitvoeringen en fonogrammen van 1996 (hierna: „WPPT”).

6. Het geschil in het hoofdgeding betreft de inning en verdeling van de licentievergoedingen die moeten worden betaald voor het ten gehore brengen van opgenomen muziek in het openbaar of het uitzenden van opgenomen muziek. Volgens de nationale wetgeving moet de eigenaar van een bar, een nachtclub of een andere openbare gelegenheid die opgenomen muziek ten gehore wil brengen een licentievergoeding betalen met betrekking tot deze muziek. Zo ook wanneer iemand een geluidsopname wil opnemen in een uitzend- of een kabelprogrammadienst; ook dan moet hiervoor een licentievergoeding worden betaald. Deze verplichting is in het nationale recht uitvoerig beschreven in de Copyright and Related Rights Act 2000 (de wet van 2000 betreffende het auteursrecht en de naburige rechten; hierna: „CRRRA 2000”). Deze wet bepaalt dat de gebruiker één licentievergoeding betaalt aan een licentieverlenende instantie die de producent van de geluidsopname vertegenwoordigt, maar dat het aldus geïnde bedrag dan wordt verdeeld tussen de producent en de uitvoerende kunstenaars.
7. Verzoekster vertegenwoordigt bepaalde uitvoerende kunstenaars. Eerstgenoemde van de verweerders vertegenwoordigt bepaalde producenten en bij de als tweede, derde en vierde genoemde verweerder gaat het om respectievelijk de minister voor Ondernemingen en Innovatie, de Ierse Staat en de procureur-generaal van Ierland. Verzoekster en de eerstgenoemde van de verweerders verschillen van mening over de uitlegging en toepassing van de contractuele overeenkomst die tussen hen is gesloten. De beslechting van dit geschil vereist de uitlegging van nationale wetgeving die op haar beurt moet worden uitgelegd in het licht van het Unierecht. **[Or. 3]**
8. Het Ierse nationale recht hanteert voor producenten respectievelijk uitvoerende kunstenaars verschillende kwalificatiecriteria. Een producent komt, als auteursrechthebbende, in aanmerking voor een billijke vergoeding wanneer de geluidsopname voor het eerst op geoorloofde wijze ter beschikking wordt gesteld van het publiek in Ierland of in een land van de Europese Economische Ruimte (hierna: „EER”). Een producent kan ook gebruik maken van de zogenoemde dertigdagenregel. Een uitvoerende kunstenaar heeft daarentegen geen recht op een billijke vergoeding, tenzij hij i) Iers onderdaan is of zijn woon- of verblijfplaats in Ierland heeft, of ii) in een EER-land zijn woon- of verblijfplaats heeft. (Een uitvoerende kunstenaar komt afzonderlijk in aanmerking als de uitvoering in Ierland of een EER-land plaatsvindt).
9. De kernvraag in het hoofdgeding is of het verenigbaar is met het Unierecht om bepaalde uitvoerende kunstenaars uit te sluiten van een aandeel in deze billijke vergoeding in omstandigheden waarin de producent van de betrokken geluidsopname wel wordt betaald. Het feit dat de binnenlandse wetgeving personen die in de EER wonen of verblijven op dezelfde manier behandelt als ingezetenen van Ierland betekent dat de wetgeving niet in strijd is met het algemene Unierechtelijke non-discriminatiebeginsel. Verzoekster maakt evenwel het verwijt dat de richtlijn van 2006, indien op de juiste wijze uitgelegd, vereist dat een uitvoerend kunstenaar – ongeacht zijn woon- of verblijfplaats – recht heeft op een deel van de billijke vergoeding in omstandigheden waarin zijn uitvoering is

vastgelegd in een geluidsopname die zelf in aanmerking komt voor bescherming. Het zou niet zijn toegestaan om criteria te hanteren die in de eerste plaats zijn gebaseerd op de woon- of verblijfplaats van de uitvoerende kunstenaar.

10. Een andere kwestie is de vraag of – ervan uitgaande dat de bepalingen van het WPPT inderdaad de uitlegging van de richtlijn van 2006 beheersen – de in het nationale recht gekozen benadering gerechtvaardigd is als reactie op een voorbehoud dat door sommige partijen is gemaakt overeenkomstig artikel 15 WPPT.

4. TOEPASSELIJKE WETTELIJKE BEPALINGEN

Nationale wetgeving

11. Section 37, lid 1, van de CRRA 2000 bepaalt dat de rechthebbende van het auteursrecht op een werk het exclusieve recht heeft op alle of enige bepaalde handelingen of om anderen hiertoe te machtigen, waaronder, voor zover van toepassing, het recht om het werk beschikbaar te maken voor het publiek. De definitie van het begrip „werk” omvat een „geluidsopname”. Een „geluidsopname” is volgens section 2 een vastlegging van geluiden, of van de weergaves daarvan, vanwaaruit de geluiden kunnen worden gereproduceerd, ongeacht het medium waarop de opname is gemaakt of de methode door welke geluiden worden gereproduceerd. Section 19 bepaalt dat het auteursrecht pas wordt gevestigd wanneer de eerste vastlegging van de geluidsopname plaatsvindt.
12. Section 38 voorziet in bepaalde omstandigheden in een licentie van rechtswege en luidt:

„38.

1. Niettegenstaande het bepaalde in section 37, is hij die voornemens is om

a) een geluidsopname in het openbaar ten gehore te brengen, of **[Or. 4]**

b) een geluidsopname op te nemen in een uitzending of een kabelprogramma,

gerechtigd dit te doen wanneer hij

i) ermee instemt om voor dit in het openbaar ten gehore brengen van een geluidsopname of het opnemen ervan in een uitzending of een kabelprogramma betalingen te verrichten aan een vergunningverlenende instantie, en

ii) voldoet aan de vereisten van deze section.

2. Een persoon kan gebruik maken van het recht om een geluidsopname in het openbaar ten gehore te brengen of om een geluidsopname op te nemen in een uitzending of een kabelprogramma, wanneer hij

- a) elke betrokken licentieverlenende instantie in kennis stelt van zijn voornemen een geluidsopname in het openbaar ten gehore te brengen of een geluidsopname op te nemen in een uitzending of een kabelprogramma,
- b) elk van deze instanties op de hoogte brengt van de datum waarop of waarvanaf hij voornemens is een geluidsopname in het openbaar ten gehore te brengen of een geluidsopname op te nemen in een uitzending of een kabelprogramma,
- c) achteraf betalingen verricht aan de licentieverlenende instantie met tussenpozen van ten minste drie maanden,
- d) voldoet aan alle redelijke voorwaarden met betrekking tot de betalingen uit hoofde van deze section, zoals deze hem van tijd tot tijd door de licentieverlenende instantie kunnen worden opgelegd, en
- e) voldoet aan elk redelijk verzoek om informatie van de licentieverlenende instantie om haar in staat te stellen de betalingen uit hoofde van deze section te berekenen en beheren.

3. Een persoon die voldoet aan de voorwaarden van het tweede lid wordt te allen tijde geacht zich in dezelfde positie te bevinden wat betreft inbreuk op het auteursrecht als de houder van een licentie die door de rechthebbende van het betreffende auteursrecht is verleend.

4. Komen de persoon die geluidsopnames in het openbaar ten gehore wil brengen of die geluidsopnames in een uitzending of een kabelprogrammadienst wil opnemen en de licentieverlenende instantie niet binnen een redelijke termijn tot overeenstemming over een billijke betaling overeenkomstig het tweede lid, dan worden de voorwaarden van de voorgestelde overeenkomst voorgelegd aan de regulator ter bepaling van de hoogte en de voorwaarden van de betaling.

[...]”.

13. Section 184 bepaalt wanneer een geluidsopname in aanmerking komt voor auteursrechtelijke bescherming: **[Or. 5]**

“184.

1. Een literair, dramatisch, muzikaal of artistiek werk, geluidsopname, film, typografische opmaak van een openbaar gemaakte editie of een originele database, komt in aanmerking voor auteursrechtelijke bescherming wanneer

het voor het eerst op wettige wijze beschikbaar wordt gemaakt voor het publiek

- a) op het nationale grondgebied, of
- b) in elk land of gebied, elke staat of regio waartoe de betrokken bepaling van dit deel zich uitstrekt.

2. Voor de toepassing van deze section wordt de rechtmatige terbeschikkingstelling van het publiek van een werk in een land, gebied, staat of regio beschouwd als de eerste rechtmatige terbeschikkingstelling van het publiek van het werk, zelfs wanneer het werk tegelijkertijd elders rechtmatig ter beschikking van het publiek wordt gesteld; hiertoe wordt de rechtmatige terbeschikkingstelling van het publiek van een werk elders binnen een voorafgaande periode van 30 dagen als gelijktijdig beschouwd.”

14. Het gevolg van deze bepalingen is dat, wat de producenten betreft, de plaats waar de geluidsopname het eerst in het openbaar ten gehore wordt gebracht een van de belangrijkste criteria is.

15. Een producent kan ook in aanmerking komen voor auteursrechtelijke bescherming op basis van zijn woon- of verblijfplaats in een verdragsluitende staat. Dit is het gecombineerde effect van section 183 van de CRRA 2000 en de Copyright (Foreign Countries) Order 1996 (S.I. nr. 36 van 1996) [besluit van 1996 betreffende het auteursrecht (buitenland)]. Het besluit voorziet in auteursrechtelijke bescherming op basis van wederkerigheid. Artikel 9 ervan luidt:

„9. Het auteursrecht op een geluidsopname dat alleen op grond van dit besluit bestaat, omvat niet het recht op een billijke vergoeding op grond van section 17, lid 4, onder b), van de Copyright and Related Rights Act, tenzij dat recht of een recht dat aanspraak geeft op een billijke vergoeding blijft bestaan in het land waar de geluidsopname voor het eerst openbaar werd gemaakt.”

16. Dit besluit wordt gehandhaafd krachtens de overgangsbepalingen van de CRRA 2000. Artikel 3, lid 5, van deel I van de eerste bijlage bij de CRRA 2000 luidt:

„5. Niettegenstaande de intrekking van de wet van 1963 blijft elke regeling, regel of besluit uit hoofde van de wet van 1963 die of dat van kracht is onmiddellijk vóór de inwerkingtreding van deel II van deze wet, van kracht en wordt na de inwerkingtreding van deel II van deze wet geacht te zijn vastgesteld krachtens de overeenkomstige bepalingen van deze wet.”

17. De kwalificatiecriteria voor uitvoerende kunstenaars worden in deel III, hoofdstuk 9, van de CRRA 2000 als volgt omschreven:

„Hoofdstuk 9

Voorwaarden: uitvoeringen

287. In dit deel en in deel IV wordt onder ‚in aanmerking komend land’ verstaan **[Or. 6]**:

- a) Ierland,
- b) een andere lidstaat van de EER, of
- c) voor zover een besluit op grond van section 289 hierin voorziet, een krachtens die section aangewezen land;

‚in aanmerking komend individu’: een burger of onderdaan van, dan wel een persoon die woont of zijn gewone verblijfplaats heeft in een in aanmerking komend land; en

‚in aanmerking komend persoon’: een Iers staatsburger of een persoon die woont of zijn gewone verblijfplaats heeft in Ierland.

288. Voor de toepassing van de bepalingen van dit deel en deel IV wordt onder een in aanmerking komende uitvoering verstaan een uitvoering die wordt gegeven door een in aanmerking komend individu of een in aanmerking komend persoon, of die plaatsvindt in een in aanmerking komend land, gebied, staat of regio, in overeenstemming met dit hoofdstuk.”

18. Zoals uit het voorgaande blijkt, komt een uitvoering enkel in aanmerking voor het recht op vergoeding krachtens section 208 wanneer i) een verband bestaat tussen de uitvoerende kunstenaar en een in aanmerking komend land, of ii) de uitvoering zelf in een in aanmerking komend land heeft plaatsgevonden. Onder „een in aanmerking komend land” wordt mede Ierland en elke lidstaat van de EER verstaan. Vindt een uitvoering dus bijvoorbeeld plaats in een opnamestudio in Frankrijk, dat wil zeggen dat de plaats van uitvoering een EER-land is, dan hebben de betrokken uitvoerende kunstenaars recht op een vergoeding voor het latere gebruik van die geluidsopname, ongeacht hun individuele nationaliteit, woon- of verblijfplaats. Vindt de uitvoering echter plaats in een land buiten de EER, bijvoorbeeld de Verenigde Staten, dan hebben de uitvoerende kunstenaars alleen recht op een vergoeding als ze voldoen aan de criteria inzake staatsburgerschap en woon- of verblijfplaats.
19. De kwalificatiecriteria voor uitvoerende kunstenaars verwijzen niet naar de plaats van de eerste openbaarmaking van de geluidsopname. Uit deze omissie spruit het geschil in de onderhavige zaak voort.
20. Section 289 voorziet in besluiten tot aanwijzing van landen, naast Ierland en de EER-landen, als in aanmerking komende landen.

„289

- 1) De regering kan besluiten om elk land of gebied, elke staat of regio aan te wijzen als een in aanmerking komend land dat krachtens dit deel en deel IV bescherming geniet, indien zij er zeker van is dat het recht van

dat land of gebied, die staat of regio voorziet of zal voorzien in bepalingen die Ierse uitvoeringen op gepaste wijze beschermen.

- 2) Voor de toepassing van deze section wordt onder een ‚Ierse uitvoering’ verstaan een uitvoering [**Or. 7**]
    - a) door een Iers onderdaan, of door een persoon die woont of zijn gewone verblijfplaats heeft op het nationale grondgebied, of
    - b) die op het nationale grondgebied plaatsvindt.
  - 3) Wanneer de wetgeving van dat land of gebied, die staat of regio enkel voor bepaalde soorten uitvoeringen voorziet in gepaste bescherming, kan middels een besluit krachtens lid 1 tot aanwijzing van dat land of gebied, die staat of regio, de bescherming die wordt geboden door dit deel en deel IV tot een overeenkomstige omvang worden beperkt voor uitvoeringen die verbonden zijn met het land of gebied, de staat of regio.”
21. Er is nog geen besluit krachtens section 289 vastgesteld.

Unierecht

Richtlijn 2006/115/EG

22. Artikel 8, leden 1 en 2, van richtlijn 2006/115 luidt:

„1. De lidstaten kennen uitvoerende kunstenaars het uitsluitende recht toe, het uitzenden via de ether en het mededelen aan het publiek van hun uitvoeringen toe te staan of te verbieden, behalve wanneer de uitvoering op zichzelf reeds een uitzending is of aan de hand van een vastlegging is vervaardigd.

2. De lidstaten stellen een recht in om ervoor te zorgen dat een enkele billijke vergoeding wordt uitgekeerd door de gebruiker, wanneer een voor handelsdoeleinden uitgegeven fonogram of een reproductie daarvan wordt gebruikt voor uitzending via de ether of voor enigerlei mededeling aan het publiek, en dat deze vergoeding wordt verdeeld tussen de betrokken uitvoerende kunstenaars en producenten van fonogrammen. Bij gebreke van overeenstemming tussen uitvoerende kunstenaars en producenten van fonogrammen kunnen de lidstaten bepalen volgens welke voorwaarden deze vergoeding tussen beide partijen wordt verdeeld.”

*Internationale overeenkomsten en verdragen**(i) Verdrag van Rome van 1961*

23. De volledige benaming van het Verdrag van Rome luidt „Internationaal Verdrag inzake de bescherming van uitvoerende kunstenaars, producenten van fonogrammen en omroeporganisaties”; het is ondertekend te Rome op 26 oktober 1961. De Europese Unie is geen partij bij het Verdrag van Rome.
24. Relevant in dit verband is het feit dat het Verdrag van Rome het begrip „nationale behandeling” heeft geïntroduceerd. Ingevolge artikel 2, lid 1, onder a), wordt onder „nationale behandeling” verstaan de behandeling toegekend door de nationale wetgeving van de verdragsluitende staat waar aanspraak op bescherming wordt gemaakt, aan uitvoerende kunstenaars die zijn onderdanen zijn, ten aanzien van uitvoeringen die op zijn grondgebied plaatsvinden, worden uitgezonden of voor het eerst zijn vastgelegd. Dit houdt uiteindelijk in dat de in aanmerking komende uitvoerende kunstenaars aanspraak kunnen maken op de volledige rechten die uit hoofde van het nationale recht worden verleend. **[Or. 8]**
25. Artikel 4 bepaalt het volgende:
- „Elke Verdragsluitende Staat kent uitvoerende kunstenaars een nationale behandeling toe indien aan één van de volgende voorwaarden wordt voldaan:
- a) de uitvoering vindt plaats in een andere Verdragsluitende Staat;
  - b) de uitvoering is opgenomen op een fonogram dat wordt beschermd ingevolge artikel 5 van dit Verdrag;
  - c) de uitvoering, die niet is vastgelegd op een fonogram, wordt uitgezonden door middel van een uitzending die wordt beschermd ingevolge artikel 6 van dit Verdrag.”
26. Artikel 4, onder b), is van bijzonder belang voor het hoofdgeding, aangezien het een link tot stand brengt tussen de rechten van de uitvoerende kunstenaars en die van de producenten.
27. Artikel 5 luidt:
- „1. Elke Verdragsluitende Staat kent een nationale behandeling toe aan producenten van fonogrammen indien aan één van de volgende voorwaarden wordt voldaan:
- a) de producent van het fonogram is onderdaan van een andere Verdragsluitende Staat (nationaliteitscriterium);
  - b) de eerste vastlegging van de klanken werd verricht in een andere Verdragsluitende Staat (vastleggingscriterium);

- c) het fonogram werd voor het eerst openbaar gemaakt in een andere Verdragsluitende Staat (openbaarmakingscriterium).
2. Indien een fonogram voor het eerst werd openbaar gemaakt in een niet-Verdragsluitende Staat, maar indien deze ook binnen dertig dagen na de eerste openbaarmaking, openbaar werd gemaakt in een Verdragsluitende Staat (gelijktijdige openbaarmaking), wordt deze beschouwd als voor het eerst openbaar gemaakt in de Verdragsluitende Staat.
  3. Iedere Verdragsluitende Staat kan, door middel van een bij de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties nedergelegde kennisgeving, verklaren dat hij het openbaarmakingscriterium of het vastleggingscriterium niet zal toepassen. Deze kennisgeving kan worden nedergelegd op het tijdstip van bekrachtiging, aanvaarding of toetreding, of op elk tijdstip daarna; in het laatste geval wordt zij van kracht zes maanden nadat zij is nedergelegd.”
28. Het begrip „openbaarmaking” wordt in artikel 3, onder d), gedefinieerd als het aanbieden van exemplaren van een fonogram aan het publiek in een redelijke hoeveelheid.

(ii) WIPO-verdrag inzake uitvoeringen en fonogrammen van 1996 (WPPT)

29. Het WPPT werd op 20 december 1996 in Genève aangenomen. Het WPPT is door de Europese Unie op 14 december 2009 geratificeerd en [Or. 9] op 14 maart 2010 ten aanzien van de Europese Unie in werking getreden. (Ierland ratificeerde het WPPT op dezelfde datum.) Zie besluit 2000/278/EG van de Raad van 16 maart 2000 houdende goedkeuring namens de Europese Gemeenschap van het WIPO-verdrag inzake het auteursrecht en het WIPO-verdrag inzake uitvoeringen en fonogrammen.
30. De relatie tussen het WPPT en het Verdrag van Rome wordt in artikel 1, lid 1, WPPT als volgt beschreven:
- „1. Niets in dit Verdrag houdt een afwijking in van bestaande verplichtingen die de Verdragsluitende Partijen met elkaar zijn aangegaan krachtens het Internationaal Verdrag inzake de bescherming van uitvoerende kunstenaars, producenten van fonogrammen en omroeporganisaties, tot stand gekomen te Rome op 26 oktober 1961 (hierna te noemen het ‚Verdrag van Rome’).”
31. Artikel 4 WPPT voorziet in een vereiste van nationale behandeling in de volgende bewoordingen:

„Nationale behandeling

1. Iedere Verdragsluitende Partij verleent aan onderdanen van andere Verdragsluitende Partijen overeenkomstig artikel 3, tweede lid, de behandeling die zij verleent aan haar eigen onderdanen met betrekking tot de uitsluitende rechten die in dit Verdrag uitdrukkelijk worden toegekend, en met betrekking tot het recht op een billijke vergoeding als bedoeld in artikel 15 van dit Verdrag.
  2. De in het eerste lid bedoelde verplichting is niet van toepassing voor zover een andere Verdragsluitende Partij gebruik maakt van de voorbeholden die ingevolge artikel 15, derde lid, van dit Verdrag, zijn toegestaan.”
32. Ingevolge artikel 15, lid 1, hebben uitvoerende kunstenaars en producenten van fonogrammen recht op één enkele billijke vergoeding voor het directe of indirecte gebruik van fonogrammen.
  33. Ingevolge artikel 3, lid 2, dient onder „onderdanen van andere Verdragsluitende Partijen” te worden verstaan:
    - „2. Onder ‚onderdanen van andere Verdragsluitende Partijen’ dient te worden verstaan de uitvoerende kunstenaars of producenten van fonogrammen die zouden voldoen aan de criteria om in aanmerking te komen voor de in het Verdrag van Rome voorziene bescherming, indien alle Verdragsluitende Partijen bij dit Verdrag Verdragsluitende Staten bij dat Verdrag zouden zijn. Met betrekking tot deze criteria passen de Verdragsluitende Partijen de relevante begripsbepalingen van artikel 2 van dit Verdrag toe.”

5. MOTIVERING VAN DE PREJUDICIËLE VERWIJZING

34. Volgens vaste rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie moet bij de uitlegging van de richtlijn van 2006 rekening worden gehouden met de bepalingen van het WPPT; zie in het bijzonder arresten van 6 februari 2003, SENA (C-245/00, EU:C:2003:68); **[Or. 10]** 15 maart 2012, SCF (C-135/10, EU:C:2012:140), en 7 december 2006, SGAE (C-306/05, EU:C:2006:764).
35. In die zaken heeft het Hof van Justitie zich evenwel gebogen over de omstandigheden waarin de betrokken bepaling van de richtlijn van 2006 een bepaling van het WPPT weerspiegelde, zoals „mededeling aan het publiek” of „billijke vergoeding”. Nieuw in de onderhavige zaak is dat de bepalingen van het WPPT waarop verzoekster zich beroept geen directe evenknie in de richtlijn van 2006 hebben. Dit doet de vraag rijzen of de verplichting tot uitlegging zich ook uitstrekt tot begrippen in internationale overeenkomsten, waarvoor geen uitdrukkelijk equivalent in de richtlijn van 2006 te vinden is.
36. Volgens verzoekster moet rekening worden gehouden met de context waarbinnen de begrippen worden gebruikt en het doel van de internationale overeenkomsten. Er zou sprake zijn van een rechtstreeks verband tussen artikel 8, lid 2, van de

richtlijn van 2006 en niet alleen artikel 15 WPPT (dat gelijkwaardig is aan artikel 8, lid 2) maar ook artikel 4 WPPT (nationale behandeling), dat uitdrukkelijk naar artikel 15 verwijst. Het recht van de uitvoerende kunstenaars op een billijke vergoeding in het geval van een mededeling aan het publiek zou gelijkwaardig deel uitmaken van zowel de richtlijn van 2006 als het WPPT. Ingevolge artikel 4 WPPT – ten aanzien waarvan steeds een voorbehoud krachtens artikel 4, lid 2, mogelijk is – zijn de rechthebbenden de onderdanen van de andere verdragsluitende partijen in de zin van artikel 3, lid 2, WPPT. Artikel 3, lid 2, WPPT bepaalt op zijn beurt dienaangaande dat de begunstigden onderdanen zijn die voldoen aan de criteria om in aanmerking te komen voor bescherming uit hoofde van het Verdrag van Rome. De gecombineerde werking van de artikelen 4 en 5 van het Verdrag van Rome is dat zodra de geluidsopname wordt beschermd, zowel producenten als uitvoerende kunstenaars recht hebben op een billijke vergoeding. Artikel 5 van het Verdrag van Rome maakt, als gevolg van de dertigdagenregel, de producenten in het algemeen tot begunstigden. Het resultaat hiervan zou zijn dat onder de begunstigden van het recht op een billijke vergoeding een breed scala aan producenten en uitvoerende kunstenaars valt dat veel verder reikt dan alleen personen uit de betrokken verdragsluitende staten.

37. Ook is verwezen naar artikel 23, lid 1, WPPT, dat bepaalt dat de verdragsluitende partijen zich ertoe verbinden de noodzakelijke maatregelen te nemen, overeenkomstig hun wetgeving, teneinde de toepassing ervan te verzekeren. Volgens verzoekster is de Europese Unie, als verdragsluitende partij, onderworpen aan deze verplichting en vormt artikel 8, lid 2, van de richtlijn een van de wegen waarlangs de Europese Unie deze verplichting nakomt.
38. Verweerders brengen hiertegen in dat er geen rechtsbeginsel is dat gedetailleerde bepalingen van het Verdrag van Rome en het WPPT integraal deel kunnen gaan uitmaken van de richtlijn van 2006. Artikel 8, lid 2, zou een precieze bepaling zijn zonder gedetailleerde voorschriften, zoals wie de in aanmerking komende uitvoerende kunstenaars zijn. Zou de Uniewetgever hebben willen voorschrijven welke producenten en uitvoerende kunstenaars voor een aandeel in het recht op vergoeding in aanmerking komen – in plaats van dit aan de lidstaten over te laten – dan zou dit zijn opgenomen in de richtlijn van 2006. De richtlijn van 2006 voorziet evenwel niet in een gelijkwaardige figuur. De richtlijn van 2006 beperkt zich tot de mededeling in haar overwegingen dat zij **[Or. 11]** niet in strijd wil komen met internationale verdragen waarop de wetten betreffende het auteursrecht en de naburige rechten van vele lidstaten zijn gebaseerd.
39. Voorts betogen verweerders dat de ruime uitlegging van de richtlijn van 2006 waarvan de High Court volgens verzoekster zou moeten uitgaan, het in artikel 4, lid 2, WPPT uitdrukkelijk bepaalde voorbehoud terzijde zou schuiven. Ook al zou dus de richtlijn van 2006 zich uitlaten over de vraag welke producenten en uitvoerende kunstenaars in aanmerking komen, quod non volgens verweerders, dan nog bestaat geen enkele aanwijzing dat de richtlijn van 2006 voorrang heeft boven het WPPT en bijgevolg is het recht van een verdragsluitende partij om gebruik te maken van een voorbehoud krachtens artikel 4, lid 2, WPPT van

toepassing. Uit de overwegingen van de richtlijn van 2006 blijkt dat zij niet in strijd wil komen met internationale verdragen.

40. Voorts wordt verwezen naar de overgangsbepalingen van de richtlijn van 2006. Deze zouden een erkenning behelzen van de nationale wetgeving van de lidstaten en van het feit dat zij op de vanaf 1 juli 1994 beschermde rechten van toepassing is. Dit zou betekenen dat alle argumenten dat i) de rechten in de richtlijn van 2006 worden behandeld; (ii) de rechten worden geharmoniseerd, of iii) dat de nationale wetgeving niet strookt met de richtlijn van 2006 of het WPPT, geen hout snijden.
41. De Ierse regering heeft in haar mondelinge opmerkingen gewezen op de formulering van overweging 6 en de zinsnede „een geharmoniseerde rechtsbescherming in de Gemeenschap”. Dit zou erop wijzen dat de richtlijn van 2006 betrekking heeft op marktdeelnemers binnen de Gemeenschap en niet bedoeld is voor de positie van marktdeelnemers buiten de Gemeenschap.
42. De verwijzende rechter is tot de slotsom gekomen dat wat betreft de uitlegging van artikel 8 van de richtlijn van 2006 geen sprake is van een acte clair. Onduidelijk blijft met name de vraag in welke omvang gebruik kan worden gemaakt van het WPPT en het Verdrag van Rome om artikel 8 uit te leggen. Advocaat-generaal Tizzano is in zijn conclusie in de zaak SENA tot de slotsom gekomen dat de bepalingen inzake nationale behandeling krachtens het Verdrag van Rome integrerend deel uitmaken van het Unierecht. Ook al is de slotsom van de advocaat-generaal formeel niet gesteund door het Hof van Justitie in het arrest SENA, het feit alleen al dat een vooraanstaande advocaat-generaal zich bereid lijkt te hebben getoond te aanvaarden dat het vereiste van nationale behandeling uit hoofde van het Verdrag van Rome gevolgen heeft voor de uitlegging van het begrip „billijke vergoeding”, zelfs bij gebreke van enige uitdrukkelijke bepaling ter zake in de richtlijn zelf, is – op z'n zachts gezegd – van belang voor de vraag of het bij de uitlegging van artikel 8, lid 2, van de richtlijn van 2006 gaat om een acte clair.
43. Mocht het Hof van Justitie oordelen dat het begrip „nationale behandeling” van toepassing is op de richtlijn van 2006, dan zal de verwijzende rechter zich moeten buigen over de vraag of de bepalingen van de Copyright and Related Rights Act 2000 een wettige reactie vormen op het voorbehoud van sommige van de verdragsluitende partijen bij het WPPT. Zoals blijkt uit de samenvatting van de relevante bepalingen van het WPPT in de punten 29 e.v. hierboven is de verplichting uit hoofde van artikel 4 om het recht op een billijke vergoeding uit te breiden tot onderdanen van andere verdragsluitende partijen onderworpen aan de mogelijkheid van een voorbehoud krachtens artikel 15, lid 3. De verdragsluitende partijen beschikken over een ruime beoordelingsmarge wat betreft het type voorbehoud dat zij kunnen maken. Het recht op één enkele **[Or. 12]** billijke vergoeding krachtens artikel 15, lid 1, kan i) worden toegepast met betrekking tot enkel een bepaald gebruik; ii) op een andere manier beperkt zijn, of iii) helemaal niet worden toegepast.

44. De Verenigde Staten van Amerika zijn verdragsluitende partij bij het WPPT, maar hebben krachtens artikel 15, lid 3, het volgende voorbehoud gemaakt:

„Krachtens artikel 15, lid 3, van het Verdrag van de WIPO inzake uitvoeringen en fonogrammen passen de Verenigde Staten van Amerika artikel 15, lid 1, van het Verdrag van de WIPO inzake uitvoeringen en fonogrammen enkel toe met betrekking tot bepaalde handelingen van uitzending en mededeling aan het publiek via digitale middelen waarvoor een directe of indirecte vergoeding in rekening wordt gebracht voor ontvangst, en voor andere uitvoeringen en leveringen van digitale fonogrammen, zoals bepaald in de wetgeving van de Verenigde Staten.”

45. Ingevolge dit voorbehoud *zou* de Ierse staat krachtens het WPPT evenwel *verplicht zijn geweest* om onderdanen van de Verenigde Staten een nationale behandeling te verlenen. Een Amerikaanse producent zou recht hebben op auteursrechtelijke bescherming op basis van i) zijn woon- of verblijfplaats in de VS [het gecombineerde effect van section 183 van de CRRA 2000 en de Copyright (Foreign Countries) Order van 1996], dan wel ii) de geluidsopnamen die voor het eerst in de Verenigde Staten zijn uitgegeven (section 184 van de CRRA 2000). Om ervoor te zorgen dat een Amerikaanse uitvoerende kunstenaar recht heeft op auteursrechtelijke bescherming, *zou* een aanwijzingsbesluit krachtens section 289 van de minister ten gunste van de Verenigde Staten *vereist zijn geweest*. (Een Amerikaanse uitvoerende kunstenaar komt immers niet op basis van de bestaande criteria van de sections 287 en 288 in aanmerking voor bescherming om de voor de hand liggende reden dat de Verenigde Staten niet tot de EER behoren.)
46. Het feit dat de Verenigde Staten een voorbehoud hebben gemaakt op grond van artikel 15, lid 3, heeft weliswaar tot gevolg dat de Ierse Staat de nationale behandeling niet hoeft uit te breiden tot Amerikaanse onderdanen. Het daadwerkelijke gevolg van de CRRA 2000 is echter dat Amerikaanse producenten in veel gevallen voor auteursrechtelijke bescherming in aanmerking zullen komen, terwijl Amerikaanse uitvoerende kunstenaars doorgaans niet hiervoor in aanmerking zullen komen. Dit verschil in behandeling treedt op vanwege het feit dat een Amerikaanse producent gebruik kan maken van de criteria voor „eerste publicatie” krachtens section 184 om in aanmerking te komen voor auteursrechtelijke bescherming, terwijl een Amerikaanse uitvoerende kunstenaar dit niet kan. Het gevolg hiervan is dat in het geval van een aantal fonogrammen waarbij Amerikaanse producenten en Amerikaanse uitvoerende kunstenaars betrokken zijn, de volledige licentievergoeding die verschuldigd is op grond van section 38, dat wil zeggen de billijke vergoeding, uitsluitend ten goede komt van de producent.
47. De verwijzende rechter verzoekt het Hof van Justitie om een prejudiciële beslissing over de vraag of deze ongelijke behandeling van producenten en uitvoerende kunstenaars een rechtmatige reactie vormt op een voorbehoud krachtens artikel 15, lid 3. **[Or. 13]**

6. *PREJUDICIËLE VRAGEN*

1. Is de verplichting van een nationale rechter om richtlijn 2006/115 betreffende het verhuurrecht, het uitleenrecht en bepaalde naburige rechten op het gebied van intellectuele eigendom uit te leggen in het licht van het doel van het Verdrag van Rome en/of het WPPT beperkt tot begrippen waarnaar in die richtlijn uitdrukkelijk wordt verwezen of strekt zij zich tevens uit tot begrippen die alleen in de twee internationale overeenkomsten te vinden zijn? In hoeverre moet, in het bijzonder, artikel 8 van richtlijn 2006/115 worden uitgelegd in het licht van het vereiste van „nationale behandeling” krachtens artikel 4 WPPT?

2. Heeft een lidstaat discretionaire bevoegdheid tot vaststelling van criteria om te bepalen welke uitvoerende kunstenaars als „betrokken uitvoerende kunstenaars” in de zin van artikel 8 van richtlijn 2006/115 kunnen worden beschouwd? Kan, in het bijzonder, een lidstaat het recht op een aandeel in een billijke vergoeding beperken tot omstandigheden waarin ofwel i) de uitvoering plaatsvindt in een land van de Europese Economische Ruimte, ofwel ii) de uitvoerende kunstenaars wonen of verblijven in een land van de Europese Economische Ruimte?

3. Welke beoordelingsmarge heeft een lidstaat bij zijn reactie op een voorbehoud dat door een andere verdragsluitende partij is gemaakt krachtens artikel 15, lid 3, WPPT? Geldt voor de lidstaat met name de eis om de voorwaarden van het door de andere verdragsluitende partij gemaakte voorbehoud nauwkeurig te weerspiegelen? Is een verdragsluitende partij verplicht om de dertigdagenregel van artikel 5 van het Verdrag van Rome buiten toepassing te laten wanneer die regel ertoe kan leiden dat wel een producent van de voorbehoud makende partij een vergoeding krachtens artikel 15, lid 1, ontvangt maar niet de kunstenaars die dezelfde opname uitvoeren? Is, subsidiair, de reagerende partij gerechtigd de onderdanen van de voorbehoud makende partij gunstiger rechten te verlenen dan de voorbehoud makende partij heeft gedaan, dat wil zeggen kan de reagerende partij rechten verlenen die niet op gelijke wijze door de voorbehoud makende partij worden verleend?

4. Is het onder alle omstandigheden toegestaan om het recht op een billijke vergoeding te beperken tot de producenten van een geluidsopname, dat wil zeggen om dit recht te ontzeggen aan de uitvoerende kunstenaars van wie de uitvoeringen in die geluidsopname zijn vastgelegd?

20 maart 2019

[OMISSIS]